Մանզումէի Էֆքեար սէնէլիք 300 նիւսխէ իթիպարըյլա գըյմէթի իւթանպոլ իչին 2 լիրայի մաղլուբ կեսի, թաշրալար իչին տախի սէնէլիք 250 նիւսխէ վիրիլիրէք, վէ բօսթա բարասըտա իչինտէ օլարագ քէզալիք 2 լիրա տըր :
Նիւսխէսի 40 արբարաեա սաթըլմագտատըր :

Մանզումէի Էֆքեար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի
ՈՒՄՈՒՐԸ ՊՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏԴԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իլանաթըն ակէէր սաթըրը պիրինճի ուֆա 3, իքինճի տէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր ուֆալար իչին 1 ղշ. վէ իլան օլըմասընա դօնւլմաեան իլանըն սաթըրը 5 ղշ. տըր :
Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթատա Բէնքճէմիրէն Քաղարընտա վագը Նօ 41 իրսի խանընտա կարապետ Ց. Փանոսեան խանէ կէօնտէրիլմէլիտիր :

ՍԷՆԷ 10 ՝ ՝ ՝ ՝ ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ ՝ 1875 ՄԱՐՏ 29 ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ՝ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԱՊՐԻԼ 10 ՝ Ն. 2784

Հ. ՔԼԱՖԼՐՏ ՎԷ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱ

ԷՎՐՕՊԱ ՇԸՄԷՆՏՖԷՐԼԷՐԻՆԻՆ ԻՔՐԱՄԻՑԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱԶ

ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ ԲԸՐՕՄԷՍԼԷՐԻ

Հ. ՔԼԱՐՖԷՐՏԻՆ մաղազասընտա, կէրէք պուրա վէ կէրէք էճնէպի ֆօնտօ վէ սէհիմլէրի սաթըն ալընըր վէ սաթըլըր :
Իքրամիյէլի սէհիմլէր բըրօմէսլէր, վէ սէհիմլէրի սաթըլըր : Գուբօնլար բաղօնթօ խոլիր :
Սարրաֆիէյէ տայիր հէր նէվի ալըշ ու իթա խոլիր :
Մէզգիւր մաղազատա աթիւսէքի քեաղըտլար տախի պուլունուր :

ՊՈՒՔՐԷՇ ՇԷՀՐԻ ԻԳՐԱՄԻԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԼԷՐԻ
1875 ալաֆրանկա մայիս 15 տէ չէքիլիպ, պիրինճի իգրամիէ 50000 ֆրանգ տըր :
ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆԸՆ ԻԳՐԱՄԻԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԼԷՐԻ
1875 ալաֆրանկա մայիս 15 տէ չէքիլիպ պիրինճի իգրամիէ 150 պին ֆիօրին տիր :

ՍԱՔՍՕՆԵԱ ՊԻԱՆԳՕՍՈՒՆՈՒՆ 87 ԻՆՃԻ ԳՈՒՐԱՍԸ
100 պին թահվիլտէն 50 պինի իգրամիէ գազանըր : Պէշ գուրասը չէքիլտէ օլունաճագ 1875 յանվար, ֆեպրվար, մարտ, ապրիլ այլարընտա : Պէօյիւք իգրամիէ ևի 5,000,00 300,000 200,000 150 000 100,000 50000 թալէր տիր :
Պըրօնշվիք Լիւպուրկ խթ իգրաղըն 77 ինճի բիանգօսու :
84 քեաղըտտան իպարէթ օլուպ, պունուն 43,500 ատէտի գազանաճագ 150,000 100 000, 50,000, 25,000, 20,000, 15,000 վէ 10,000 թալէր : Չէքիլիր 1874 յուլիս օգոստոս, սեպտեմբէր, հոկտեմբէր վէ դեկտեմբէր այլարընտա :

AVIS IMPORTANT

ՏԻՇ ԹԷՄԻԶԼԷՅԻՃԻ ՍՈՒ

Վիէննա տօքթօրլարընտան տիշ թապիպի մէշհուր տօքթօր Փօփըն իճատքէրտէսի օլան իշ պու սու, տիշլէրի, վէ տիշ էթլէրինի սաղլամ սագլար վէ տիշ վէ աղըզ խասթալըգլարընը ըսլահ էյլէր :

ԲԱԹ ԱՆԱԹԷՐԻՆ

Տօքթօրը մումայիլէյհին ԲՕԹ ԱՆԱԹԷՐԻՆ թէսմիյէ օլունան իշ պու թէրթիպի նէֆիսին ֆէնա գօգուսունու ալըրգտան մաատա, տիշլէրի ղայէթլէ պէեազլաթըր վէ չիւրիւթմէզ վէ տիշ էթլէրինի գուվվէթլէթթիրիր :

ՏԻՇ ԹԷՄԻԶԼԷՅԻՃԻ ԹՕԶ

Իշ պու թօզ, քիրէճ տիշլէրի պէեազլաթըպ տիշլէրէ քէնտի թապիի րէնկինի վէրիր :

ԻՃԻ ՊՕՇ ՏԻՇ ԻՃԻՆ ԳՈՒՐՇՈՒՆ

Թօզ վէ սու հէյէթինտէ օլան իշ պու գուրշուն, իչի պօշ վէ չիւրիւք տիշլէրի տօլտուրմագ վէ տիշլէրի էվվէլքի հէյէթինէ վազ էթմէք իչին իսթիմալ օլունուր : Իշ պու մուալիճէ, տիշլէրին չիւրիւմէսի էօնիւնիւ ալըրը կիպի տիշլէրին սինիրլէրինէ գուվվէթ վէրիպ, պինաէն ալէյհ տիշ աղրըսընտան մուհաֆազա էտէր :
Սաթըլըր Գալաթատա Նիւքսէք գալտըրըմտա միւսիւ Վէնիշ վէ գումփանեասընըն 0 նիւմէրօլու մաղազասընտա :

PARFUMERIE ANGLAISE DE RIMMEL

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱՆԸՆ ՌԻՄԷԼ ԼԱՎԱՆԴԱ ՎԷ ՊՕՄԱՏԱԼԱՐԸ
Վիէննա էքսբօզիսիօնունտա պիրինճի միտալեաեա նայիլ օլմուշ տուր :
Մէնտիլ իչին ղօղուլու լավանտա-թուալէթա իչին սիրքէ :
Սաչլարը կիւզէլլէթմէք իչին լիմօն սուեու վէ կըլիսէրին :
Տէրիյի կիւզէլլէթմէք իչին կըլիսէրին Ռիմէլ բուտմատասը :
Թէնի իւզէրինտէ կէօրինմէզ վէ լաթիֆ նամ էնի բուտրա :
Գօղուլու սապօն : Ռէճնասօր, կըլիսէրին, Պալ : Սաչ վէ սագալը պօեալամագ իչին Ֆօթօգրաֆ նամ էնի բօյասը : Տիշլէրի պէեազլաթմագ իչին թօզ : Օտալարըն հավասընը թէմիզլէթմէկ վէ գօղուլաթմաեա մախսուս տըր :
Տիւնեանըն քեաֆֆէսի լավանտաճըլարընտա պուլունուր :

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces pour la France sont exclusivement reçues à Paris chez M. E. Orain 9 Rue Drouot et les annonces pour l'Angleterre chez M. E Micoud 81a Fleet Street, Londres E. C.

DOCTOR IN ABSENTIA

Թէսպիհի մահսուս իթմէքսիսին հէքիմլիք վէ ուլում ու ֆիւնուն, իլմի իլահի, վէ ֆէյլէսօֆլուգ վէ ավօգաթլըգ վէ մուհէնտիսլիք ըլմէտ իսլահ համի խթ լէէնլէրին, փէրոմէրէ (ինկիլթէրա) Բօա սօգաղընտա 46 նիւմէրօլու խանէտէ միւսիւ Մէտիքիւսէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի :

ADUTT & MANSFIELD

24 MARK LANE
Londres E. C.

1858 սէնէսինտէն պէրու Լօնտրատա իճրաատա օլունմուշ պիր գօմիսիօն էվի օլուպ, հէր ճինս մալ, մէսէլա էճզաճըլարա մախսուս էճզա վէ քիմէէվի մաճունլամ, օգէա մալլէրի, պէճար, մէտուն, գըրմըզ, մաղը, բամուգ, պէյթ եաղը, էնվայի ճինս պօեա, մէյվէ, պամբ, քէօսէլէ, գալայ, խուրտավաթ, բօյատտա վէ ըլվանտա, գումաշ, իբէք գումաշ, մաքինա, մալիֆաթուրա վէ տըյրինիմ վէ տըյրինիմ խիրաճ խտէր :

Մէզգիւր էվ, խայլի սէնէլէրտէն պէրու Շարգըն քեաֆֆէյի պալըճա էվլէրի իլէ իշ իթմէքտէ տիր : Իսթէնիլտիքտէ, ֆաթուրա վէ մալլէրին ֆիեաթը հավի օլան տէֆթէր կէօնտէրիլիր :
Իսթէնիլտիյի հալտէ, քէնտի հէսապընա սաթըլմագ իւզրէ էմանէթ մալ վէ ֆաթուրա վէ մալլէրին ֆիեաթընը հավի օլան լիսթա կէօնտէրիլիր :
Մալ սըփարըշ իտէն, Լօնտրանըն միւթէպէր պանքէր վէ եա թիճճարլարընտան պիրիսի իւզէրինէ բօլիչա կէօնտէրմէլի վէ եախօտ պիր թաախիւտ կէօսթէրմէլի :

ՊԱՆՔԷՐ ՈՒԻԼԻԱՄ ՏԷԱՆՔՕՆ
ՎԷ ԳՈՒՄ. ԼՕՆՏՐԱ

ՏԻՒԹԻՆ ՕՂԼՈՒ ՄԱԳԱԶԱՍԸ

ԻԲԼԻՔ, ԻՊՐԻՇԻՄ

ՏԻՒՆԵԱՏԱ ԷՆ ԱԼԷԱՏԻՔԻՒՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

1867 տէ Բարիստէ վէ 1873 տէ Վիէննատա քիւշատ օլունան էքսբօզիսիօնլարտա պիրինճի միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ օլան Հօուվըն տիքիշ մաքինասը օլուպ, իշ պու մաքինա, սաատէ վէ միւհաքիմ օլտուղու կիպի իչէթմէյի տախի գօլայճա էօյրէնիլիր վէ 4 սէնէ իլէ վէ իրլէյէն կէրկիսինի տէյիշթիրմէքսիզին 40 տիքիշ տիքէր :
Պաանիզալա սըրա վիրիլէր :
Թօբտան վէ եա էլտէն սաթըլըր Գալաթատա Վօյվօտա սօգաղընտա մէզգիւր Փապրիգաթ Մէրճանօֆուն 13 նիւմէրօլու մաղազասընտա :

ՅԱՐԹՆԱԹԸ

SIROP ET PATE A LA CODÉINE DE BERTHÉ

Բարիսին խասթախանէլէրի իտարէ իթմէքտէ բուլունան մէրթէպէսի հէքիմլէրի Պէրթէ նամ հէքիմ թէրթիպ իլէ միւշ օլտուղու իշ պու շուրուպ, ույգու վէ քէօհիւն նէֆեսի վէ կէօյէս իլթիհապի իչին, սիւննա իլէ քեաֆֆէյի հէքիմլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր :
Պու իլաճըն թէհսիրի հասէնէսինէ նազար, բէք չօգ սաամիտըրըն նայիլ օլտուղու մէտալիա վէ նիշան հըզէ փրանսա պիլ զաթ, էպտի մէտալիէ ֆրանսա ու էնտէ օլմուշ տուր :
Պուլունուր քեաֆֆէյի էճզաճը տիւքեանլարընտա :

ԳԱԼԻՊՐԷՆՏԱՆ ՍԱՐՐԸՆՄԱԼԸ

LA SOCIETE D'ASSURANCE CONTRE L'INCENDIE

De Hambourg-Brême.

ՀԱՄՊՈՒՐԿ-ՊԸՐԷՄ
ԱԹԷՇ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Մէզգիւր գումփանեա, խանէ, մաղազա, էմթիա վէ դայրիհիմ ամվալ գարշը սիկօրթա խտէր : Գալաթատա Գարանթինա սօգաղընտա 4 նիւմէրօլու մաղազատա պաշ աճէնթօ միւսիւ ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿԷ միւրաճաաթ խոլունմալի :

ԻՏԱՐԷՅԻ ԱԶԻԶԻՅԷ

Իշպու 1291 սէնէսինին 1 իճի մարտ քարէ-թէշ կիւնինտէն իթիպարէն էզան բիր ջիլ աֆէթ րէլի սէքիզ հաֆթէլէրի հարէքէթ էտէճէքտիր :

Ս. Տ. ՈՏԱԼԱՐՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ
1 Պիւյիւք-տէրէտէն Հէյտէրի, Գուրչէշմէ Գընալը :
1 30 Բէնտիքէտէն, Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Ճազիրէ, Հէյպէլի, Մալթէփէ :
8 Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը : Իշ պու թարիգ եալընըզ ճումա կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տըր (*) :

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻՆԷ
3 15 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ : Իշ պու թարիգ եալընըզ ճումա կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տըր (*) :
9 15 Մալթէփէ, Հէյպէլի, Ճազիրէ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիքէ :
10 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա :

ՊԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ ԱՏԱԼԱՐՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ
12 30 Բէնտիքէտէն Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը :
7 45 Գարթալտան Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը (*) :

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐԱ
3 15 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Ճազիրէ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ (*)
10 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիքէ :

(*) Իշպու սէֆէր չէախիտ լատօսլու խաիճրա օլմաեաճագ :

— Ատալար թարիգինէ բազար կիւնլէրի եալընըզ պիր սէֆէր իճրա օլունտուղու միւխիլլու պուլունտուղու հէօլէ եամը մէզգիւրէյին մաատա Գալաթա պօղազընըն թահթ իսլէտիկի եօլթու կիւնլէրինտէ տախի Պէօփի բ տատատան սապահլարը իլք սէֆէր իլէ ախշամլըրի քէօփրիւտէն սօն սէֆէրլէր իճրա օլունմայաճագ տըր : Մէզգիւր եօլթուլարտա Բէնտիքէտէն սապահլարը հարաքէթ իտէն վափօր բազար կիւնլէրի իւանընտա մուհարէր իսկէլէլէրէ օղրայաճագ տըր :

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ՆԷՎՄԻՅԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ՊԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ	
Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյ
Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.
1	1	1 30	1 30
1 45	1 45	3 30	2 30
2 30	2 30	3 30	3 30
3 15	3 15	4 30	4 30
4 15	4 15	5 30	5 30
5 30	5 30	9	9
8 30	8 30	10	10
9 30	9 30	11	11
10 30	10 30	12	12
11 15	11 15		
12	11 45		

ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍ ԹԱՐԻԳԻ

Նէվմիյէ սէֆէրլէր

ՍԱՊԱՀԼԱՐԸ ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹ
Ս. Տ.
1 15 Այիսթէֆանօստան Մագրի-քէօյ Սամաթիա, Եէնի-գարու, Գումգարու :

ԱԽՇԱՄԼԱՐԸ ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ՀԱՐԷՔԷԹ
Ս. Տ.
10 30 Գումգարու, Եէնի-գարու, Սամաթիա, Մագրի-քէօյ, Այիսթէֆանօս

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ Ս. Տ.		ՀԱՅՏԱՐՓԱՇԱՏԱՆ Ս. Տ.	
1 45	Իզմիտէ	3 55	Բէնտիքէ
5 35	»	6 40	Իզմիտ
8 10	»	9 50	»
10 50	Բէնտիքէ	11 30	»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Իսբանեա սէֆիրի պարօն Գօնթ տիւնքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր ։

—Կէչէն սալը կիճէսի Նօղուրտճու չէշմէսի ճիվարընտա Փըրէրլէրին մէքթէպինէ խըրսըզ կիրէրէք նէրտէն իսէ մէքթէպին վէզնէ օտասընա կիրմիշլէր վէ օրատա եաթմագտա օլան սէսի գըսըզ բաբաս նէ գատար պունլարըն հարէքէթինի հիսս իտէրէք պաղըրմագ իսթէմիշ իսէ տէ, տիշարտան իշիտիլմէմիշ վէ պու արալըգ խըրսըզլար իչինտէ 15 պին ֆըրանգ պուլունան պիր տէմիր սանտըղը ալարագ սավուշմուշլար տըր ։

Պու խըրսըզլըգ պագը Խըրվաթլարտան զուհուրա կէլտիկինտէն շիւպհէ օլունմայըպ, թահքիգը թէվգըֆա ալընտըգլարը իշիտիլմիշ տիր ։

—Շիրքէթի Խայրիէ վաբօրլարընըն Մէզար պուրնու իսկէլէսինէ եանաշմալարընա մանի օլաճագ սուրէթտէ պագը քէսան թարաֆընտան տալեան գուրուլարագ օրաեա վաբօր եանաշմասը մուխաթարատան խալի օլամաեաճագը ճիհէթլէ, Շիրքէթի Խայրիէ վաբօրլարընըն մէզքիւր իսկէլէեէ եանաշամաեաճագլարը իլան օլունմուշ տուր ։

—Կէչէն բէնչշէմպէհ կիճէսի սաաթ իքի պուչուգ գարարլարընտա Իւսկիւտարտա Հարէմ իսկէլէսինտէ պիր խանէտէն աթէշ զուհուր իտէրէք, իթթիսալինէ սիրաեէթլէ, իւչ պապ խանէ, վէ պիր պապ տիւքեան միւհթէրէք օլտուղու հալտէ պասըրըլմըշ տըր ։

—Թունա ղալէթասընտա չու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր ։

Թունանըն պուզլարը եաւրըշ չէօզիւղունտան, Նէմչէ գումբանեա վաբօրլարընտան իքի եօլճու վաբօրու եօգարըտան Րուսճուղա կէլմիշ տիր ։

Գարատաքի գարլար էլան տուրուեօր ։ Հէր եէրտէ հավա թէլէֆաթը էքսիք տէյիլ տիր ։ Պու գար տահա աէվամ իտէր իսէ, հայվանաթըն չօղու գըրըլաճագ ։

—Թըրապզօնտա Պէրպէր օղլու չարշըսընտա կէչէն հաֆթա պիր հարիգ զուհուր իտէրէք, 30 պապ թիւճճար մաղազասըյլա 5 պապ պէօյիւք խանէ միւհթէրէգ օլմուշ տուր ։

—Սօֆեաաան վիրուտ իտուպ ՙ27 սէֆէր թարիխլի Թունա ղազէթասընտա տէրճ օլունան մէքթուպ տուր ։

Պուրատան վէրիլէճէք մուգուաթ քեաֆֆէէթէն պատրի էսէֆը աճվալ ու քէյֆիյաթտան օլուպ, հէր իշիտիլէն վէ կէօրիւլէնլէրին թարիֆի, կէչէն քեանունի սանի բումինին եիրմի իքիսինտէն իչթէ յու արիզէմի թագտիմ իթտիկիմ թարիխէ գատար էլլի կիւն տիւր սանճաղըն հէր պիր մահէլլինէ գար եաղմըշ վէ հէր քէս օլտուղու մահէլլտէ գարանլըգ գալմըշ վէ հէլէ Պալգան քէօյլէրինէ կիտէն վէ նէ տէ օրատան կէլէն քիմսէ օլմամասընտան, մէզքիւր քէօյլէր էհալիսի նէ հալտէ օլտուգլարը մէճհուլ պուլունմուշ տուր ։

Շիմտիյէ իսպու շիտտէթլի վէ իւլիֆէտիղլիք կիպի պու հէվալի էհալիսինի, էն զիեատէ էնտիշէեէ տիւշիւրէն պիր պէլիեէտէն իսէ Կէլէն հայվանաթ թէլէֆաթը էհալիյի պիր տէրէճէյէ կէթիրմիշ տիր քի իլէրուսի նէ օլաճաղընը տիւշիւնմէեէրէք, եալընըզ մէվճուտ պուլունան հայվանաթըն կէօզիւ էօնիւնտէ թէլէֆ օլմամասը մագսէտի իլէ, էլինտէ ավուճունտաքի բարա վէ սէրմաեէսինի վէ չօլուգ չօճուղունուն իւսթիւնտէ պաշընտաքի էշեասընը սաթարագ քէմալի մէշագգաթլա թէտարիք իտէպիլտիյի էօքի սաման վէ օթը օլտուղու մահէլլտէն գալտըրըլմաեըպ, հէման հայվանլարը էօնիւնէ գաթարագ սաման վէ օթըն պուլունտուղու մահէլլէ տիւշէրէք գալգարագ, վէ եօլտա թէլէֆ օլանլարա պագմաեարագ սէվգ իլէ գուսուրլարընըն էօլտիւյիւնի տախի կէօրմէմէք իչին պօյնունու պիւքէրէք վէ պունճա սէնէլէրտէն պէրու չօլուգ չօճուղունուն վէ խանէսինին իտարէ վէ սէրմաեէսի օլան հայվանլարընը էօքիւպ օխշաեըպ օրատա պըրագարագ մէյուսէն խանէսինէ ավտէթ իթմէքտէ վէ պըրագտըղը հայվանլար տա պուլտուգլարը սաման վէ օթու ճիւզի պիր վագըթ տա եէյիպ վէ պիր թարաֆտան գուղուլարընը տօղուրուպ, հէմ գուզուլարը վէ հէմտէ անալարը թէլէֆ օլմագտա տըր ։

Կէրչի մէվճուտ օթ վէ սաման պուլունսա, պահալըլըղընա պագմաեարագ վէ հէր քէս պիրպիրինտէն էօտիւնճ բարա թէտարիք իտէրէք ալմաեա միւշթէրի իսէ տէ, օ տա պուլունմաեօր ։ Քէօյ էհալիսինտէ տէյիլ, գասապատաքիլէր պիլէ էլինտէ պուլունան հայվանաթըն պիրաղ վագըթ տահա իտարէ իթմէք իչին խանէլէրինտէ սաման վէ օթ կէօրի չէյլէրլէ տօլու մինտէր վէ եաստըգլարընա վարընճաեա գատար պօշալտըպ, հայվանլարընա եէտիրմէքտէ տիր ։ Բաղար մահէլլինտէ եալընըզ չօլուգ չօճուղունուն իտարէսինէ քեաֆի էրզագ թէտարիք [illegible] թիւրքիւլէր մալլէրինի սաթտըգտան սօնրա, արապալարընա գօշուլու օլան հայվանլարընը խանէսինէ կէօթիւրիւպ թէլէֆ օլտուղունու կէօրմէմէք իւզրէ, հէր նէ գատարա միւշթէրի պուլապիլիրսէ հէման ուճուզ պահալը տիւմէեէրէք արապասըյլա պէրապէր սաթըպ սավըպ էօյլէճէ քէօյլէրինէ կիթմէքտէ տիր ։ Իշպու թէլէֆաթ իւղէրինէ, պուրալարճա պու սէնէ գուզու էթի պուլմագ, Արապիսթան չէօլիւնտէ տօնտուրմա պուլուպ եէմէք գապիլլինտէն օլուպ, Ալլահ էնճամընը խայր իլէսին ։

ԻԼԱՆ

Բումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթընտան 1,768,706 վէ 1,768,707 ․ 1,768 708 նումէրօլու թահվիլլէր, գայպ օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմ քի մաթպաամըզա կէթիրիպ թէսլիմ իտէր իսէ, 5 ատէտ Օսմանլը լիրասը պագշիշ վէրիլէճէյի վէ կէթիրիլմէտիյի թագտիրտէ, մէզքիւր թահվիլաթըն կէրէք Փայիզինի վէ կէրէք գուրասը չըգտըղընտա պէտէլինի ալմագ իչին Պանգը Օսմանիէ կէօթիւրէնին Պանգա թարաֆընտան թանըլմաեաճագը մալումէն իլան օլունուր ։

Օրթաքէօյտէ, Նօրտամ եօգուշունտա, Ինկլիզ քիլիսէսի իթթիսալինտէ, 8 արշըն էնի վէ 100 արշըն տէրինլիքտէ, իքի թարաֆը սօգագ, վէ տիվարլը մուհաթ պիր գըթա արսա սաթըլըգ օլուպ, Թալիպլէրինին, Պաղչէ գաբուսու Շէյխիւլիսլամ քանըգ աթտաքի մաղազալարտանն ։ մաղազատա, Զաքարիա էֆէնտի ճգնաւորեանա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

ՆԷՎԻՅԷ

Ինկիլթէրա տէվլէթինին թահթը թասարրուֆունտա պուլունան ճամայիգա ճէզիրէսինտէ պու տէֆա եէրլի էհալի իսեան իթմիշ օլտուղունտան, Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան օրաեա պիր տօնանմա սէվգ օլունմուշ տուր ։

—Աչինտէն ալընան խապէրլէրէ նէզարէն, Ֆիլէմէնքլիլէր Աչին էհալիսի ալէյհինտէ եէնի ֆիւթուհաթա նայիլ օլմուշլար տըր ։

Մարտըն 18 ինտէ Աչինին չարգ թարաֆընտա իքի մուհիմ մէվգը զապթ իթմիշլէր տիր ։

—Սիչիլեա ճէզիրէսինտէ հայտուտլուգ վէ խըրսըզլըղըն էօնիւնիւ ալմագ նիեէթի իլէ, Իթալեա հիւքիւմէթի թարաֆընտան օլունան ղայրէթ սէմէրէսիզ գալմագտա տըր ։

Մէզքիւր ճէզիրէնին պագը մահէլլէրինտէ խըրսըզլըգ կէրէյի կիպի քէսպի շիտտէթ իթմէքտէ օլուպ, հէր կիւն հիւքիւմէթ ասաքիրի իլէ հայտուտլար արալարընտա ղավղա զուհուր իթմէքտէ տիր ։ Րէվիշի հալէ նէզարէն, Սիչիլեատա հայտուտլուղուն էօնիւնիւ ալմագ ատէթա մուհալ գապիլինտէն իմիշ ։

Կէչէնտէ ճէզիրէյի մէզքիւրէնին Բալէրմօ վիլաեէթի տախիլինտէ քեային Սան Մօրօ նամ մահէլլ ճիվարընտա շիտտէթլի պիր հավատա օն քիշիտէն միւրէքքէպ պիր պէօլիւք հայտուտ, կիճէ սըղընմագ իւզրէ պիր խանէեէ կիրմիշլէր իտի ։ Օրանըն զապթիէ մէրքէզինտէ պուլունան եիւզպաշը չիւպ[illegible] պիր թագըմ զապթիէ ալարագ խանէնին տէօրթ էթրաֆընը գուշաթմըշ իսէ տէ, մէրգում եիւզպաշը, խանէնին գաբուսունու աչըպ իչէրի կիրմէկտէն էվվէլ, հայտուտլար պիր գաչ տէֆա թիւֆէնք պօշալտըպ, եիւզպաշը իլէ պիր նէֆէր զապթիէյի թէլէֆ իթմիշլէր տիր ։ Պունուն իւզէրինէ, խանէյի մուհասէրէ իտէն նէֆէրաթ իչէրի կիրէրէք գարանլըգտա պէօյլէ վէ տէհշէթլի պիր գավղա չըգարմըշլար ։

Հայտուտլար քէնտի պարկիրլէրինի սիպէր իտէրէք գարապինալարը իլէ աթէշլէրին իւզէրինէ աթէշ իթմիշլէր ։ Վէհաըլ ասաքիրին պիր գաչ նէֆէրինի թէլէֆ իտիպ, մէրգում հայտուտլարտան տախի իքի նէֆէր թէլէֆ օլմուշ տուր ։ Մուախխարէն օրաեա պիր պէօլիւք ասքէր կէլիպ, հայտուտլարըն պագըլարընը ախզ ու թէվգըֆ իթմիշլէր իսէ տէ, պիր գաչ նէֆէրի աթա պինէրէք ֆիրար էյլէմիշլէր տիր ։

—Ալմանեա իմբէրաթօրունուն տօղտուղունուն եըլ տէօնիւմի մինասիպէթիլէ Օլմ գալէսընտա պուլունան Պավիէրա ասաքիրի, չէհիրտէ քեային գաթօլիք քիլիսէսինտէ գուտասը շէրիֆ թագտիս իթմէք արզուսինտէ պուլունմուշլար իսէ տէ, մէզքիւր քիլիսէնին բաբասը իմբէրաթօրը միւշարիլէյհ հագգընտա տուա իթմէմիշ տիր ։

—Բաբա հաղրէթլէրի կէչէնտէ ալթը նէֆէր գարտինալ ինթիխապ իթտիքտէն սօնրա իլէրուտէ պէշ նէֆէր տահա ինթիխապ իտէճէյինի պիլտիրմիշ իտի ։

Էգօ Իւնիվէրսէլ ղազէթասընըն եազտըղընա նէզարէն, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի սօնրատան ինթիխապ իտէճէյի փիսքօպօսլարըն իսիմլէրինի պիր քեաղըտ իւզէրինէ եազըպ, պիր չէքմէճէ իչինէ վազ իտէրէք չէքմէճէյի մէօհիւրլէմիշ վէ պունուն քէնտի վէֆաթընտան սօնրա աչըլմասընը թավսիէ իյլէմիշ տիր ։ Չէքմէճէ տէրունինտէ պուլունան գարտինալլար սայըր գարտինալլարըլա պիլիթթիֆագ բաբանըն խալէֆինի ինթիխապ իտէճէքլէր իմիշ ։

—Կէչէնտէ Ալմանեատան պարկիր իխրաճաթընըն մէնն օլունմասը, Տանիմարգատա ֆէնա պիր թէէսսիրի մուճիպ օլմուշ տուր ։ Չիւնքի, Տանիմարգա հիւքիւմէթի պարկիրլէրի տայիմա Ալմանեատան սաթըն ալմագտա իտի ։ Պու սէպէպտէն տօլայը Ալմանեա թարաֆընտան իթթիխազ օլունան մէզքիւր ուսուլտան Տանիմարգանըն միւսթէնա թութուլմասընա տայիր տէվլէթէյն պէյնինտէ պիր միւզաքէրէ աչըլմըշ տըր ։

—Պու էսնատէ Ֆըրանսատա սախթէքեարլըգ կէրէյի կիպի իլէրլէմիշ օլուպ, բօլիս նէզարէթի պաշլըճա սախթէքեար արաշթըրմագլա վէ մէրգումլարը ախզ ու թէվգըֆ իթմէքլէ մէշղուլ իմիշ ։

Բարիստէ 1859 սէնէսի Բարիս իսթիգրազ սէնէտաթընըն սախթէլէրի եափըլարագ բիյասալարա տախի չըգարըլմըշ տըր ։

Շիմտիյէ գատար պիր թագըմ սախթէքեար ախզ ու թէվգըֆ իտիլմիշ տիր ։ Պունլարտան իւչ նէֆէրի Բարիստէ թութուլմուշլար իսէ տէ, էքսէրիսի մէմալիքի էճնէպիյէյէ ֆիրար իթմիշլէր տիր ։ Մէրգումլարըն Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ թէսլիմի իչին տիւէլի էճնէպիյէ իլէ մուխապէրէեէ [illegible]

—Բէքլինաէն եազտըգլարընա կէօրէ, Չին իմբէրաթօրունուն վէֆաթընտան տօլայը, պիւթիւն Չին էեալէթինտէ հէր շէյ 27 այ գատար մաթէմ ալէամէթինի համիլ օլաճագ տըր ։ Իմբէրաթօրըն չիչէք խասթալըղընտաքի գապարճըգլարը պիր ան էվվէլ աչըլըն տէյի պա էմրը մախսուս հէր քէսին իւզերինտէ կէօրիւլէն գըրմըզը րէնք, 27 այ գատար նապէտիտ օլաճագ տըր ։ Քէզա օլ միւտտէթ զարֆընտա հէր կէօնա վէ խուսուսի իլէ ալթուն թէզեինաթ տախի կէօրիւլմէեէրէք, եալընըզ կիւմիւշ թէզեինաթ իսթիմալ օլունաճագ տըր ։

Քէզա միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա գըրմըզը րէնքտէ օլան մէօհիւրլէր մավի րէնք միւրէքքէպ իլէ իսթիմալ օլունաճագ տըր ։ Հէման պիւթիւն գարուլար իւզէրինէ վէ պիւթիւն սօգագլարտա կէօրիւլէն գըրմըզը քեաղըտ իսթիւնտէ եազըլանլար կիթտիքճէ մահվ օլունմագտա տըր ։ Չինլիլէրին էվլէրինի թէզեին իթմէք իչին բէք չօգ սէվտիքլէրի բէսիմլէ լամպալար եագմագ տախի եասագ իտիլմիշ տիր ։

Քէզա միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա ասլա մուղիգա ալէաթը իսթիմալ օլունմաեաճագ տըր վէ ճէնազէ ալայինի էօնտէ պուլունան պաշըգա վագըթտա իսթիմալ օլունտուղու հալտէ բէք պէօյլէ ճէզա վէրիլէճէք տիր ։ Վէ պունտան իւչ սէնէյէ գատար էվլ պաշընտա նէքահէթլէրինէ ղիեարէթ օլունմաեաճագ տըր ։ Պիւթիւն թէաթրօլար տախի օլ միւտտէթ հէնկեամընտա գաբալը օլաճագ տըր ։

Իմբէրաթօրըն վէֆաթը րէսմէն իլան օլունտուղունուն իւչիւնճիւ կիւնիւնտէն իթիպարէն 27 այ զարֆընտա վիւքէլատան հիչ պիրիսի էվլէնէմէ-եէճէք տիր. ֆագաթ էցլէ միւթէպէր օլմաեան աէմլէր իսէ 12 այ կէչ-տիկինտէ էվլէնէպիլիրլէր ։ Պունտան մաատա, հիչ պիր Ջինլի կէրէք եիւզլիւնի վէ կէրէք պաշընը թըրաշ էտէմէեէճէք տիր ։

Ջինլիլէր ինտինտէ սագալ աճայիպ պիր նէվ իլէ սալը վէրիլտիկինտէն, սագալըզ պուլունտուգլարը հալտէ պիսաբիւթիւն աճայիպ պիր հալ քէսպ իյլէմէքտէ պուլունուեօրլար ։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

ՊԷԼՃԻՔԱ

Պրիւսէլ, 8 ապրիլ

Գավանինին Թասիլի հագգընտա Պէլճիգա տէվլէթինէ Ալմանեա տէվլէթի թարաֆընտան պիր նօթանըն իրսալի թաստիգ օլունմասը պէցիւք հէ-եէճանը սէպէպ օլտու ։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Պէրլին, 8 ապրիլ

Վէլիահտըն, Իթալեա գըրալընա վիզիթա վիրմէք իւզրէ բաղար իրթէսի կիւնիւ Ֆըլօրանսա աղիմէթ իտէճէյի սէցլէնիեօր ։

ՄԷՄԼԷՔԷԹԷՅՆ

Պուքրէշ, 9 մարտ

Ավսթըրիա իլէ օլան թիճարէթ մուաhէտէսի իմզալանտը ։

ԻԹԱԼԻԱ

Բօլա, 8 ապրիլ

Ավսթըրիա իմբէրաթօրու պուրատա միւվասէլէթ իտիպ, տօնանմանը սէյր ու մուայենէ էյլէտի ։

Բօլա, 9 ապրիլ

Պու կիւն իմբէրաթօրըն հուզուրընտա աէնիզտէ մանօվրալար իճրա իտիլ-տի ։ Միւսիւ գօնթ տը Պուրկինեօն, ամիրալ բայէսինէ թէրֆի գըլընտը ։

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիէննա, 9 ապրիլ

Ալմանեա պօրսալարընտան, վէ պալխուսուս Պէրլին պօրսասընտան ալընան ավ միւսայիտ խապէրլէրէ բաղ-մէն, պօրսա գավի տիր ։

ԹԻԽՃԱՐԻՑԷ

Լիվէրբուլ 9 ապրիլ.

Միտ. Ն. Օր. բամուգու	8 1/8 1/4
Տըլըրա էյի ճինս	5
Պու կիւնքի սաթըշ	14,000 պալէա
Բիտայա գավի	

ՍԱՐՐԱՖԻՒ

Լօնտրա, 9 ապրիլ.

Էսհամը Ումումի աչըգը	43 7/8 44
» » գաբանըը	43 1/2 5/8
65 »	71 1/2 72
69 »	54 3/8 7/3
Պօն տիւ Թրէզօր (Ս.ր.Ա. Բ.)	82 3/4 83
1873 »	82 1/4 5/8
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	93 3/8

Բարիզ 9 ապրիլ.

Էսհամը Ումումիյէ գաբանըը	44 22 1/2
1869	276 25
1873	267 25
Բումէլի շիմէնտըֆէր սէհիմլէրի	127
Ֆըրանսըզ ֆօնտօսու 3 %%	102 90
» » 3 %	64
Իթալիա	71 55

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ում. մարտ 28 ագչամ գաբ.	48 30
« մարտ 29 սապահ աչըգը	48 20
« էն նիւքսէք	48 22 1/2
« էն աշագը	48 20
« Սաաթ 6	48 22
Իսթիգրազ 1855 ին բ. ք.	556
« 1865 ք. ք.	361
« 1869	277
« 1872	84 3/4
« 1873	268
Քրէտի ժէնէրալ գ. ք.	12 6
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը գ. ք.	8 4
Սօսիէթէ Օթօման գ. ք.	8 35
Ստամպօլ պանգասը ագսիօնլարը գ. ք.	8 35
Պանգ Գօմէրսիալ	
« Վէրիսի	
« Սօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի	128
Թրամվայ հիսսէլէրի	370
Քրէտի Հէլէնիկ ըագսօնթօ	
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը	
Գուբօն սգօնթօսու փարա	
Ադճէ ֆայիզի	5—6
Րէբօր կէլէճէք	4 1/2
Հէվալէսիզ	4

ԳԱՄՊԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը	իւչ այ վատէլի
Ֆրանգ	

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110 04
Ֆրանսըզ ալթունու	87 25
Բօլ	89 02
Գըրըմից ալթունու	51 15
Պէեազ մէճիտիյէ փարգը	101 29
Մէթալիք փարգը	104 35
Պագըր	128 20
Պէշլիկ	104 25
Գաուպօն գայմէսի դարիք	6 55

ԱՕԳՐԱՑԻՆ

ԳՕՆՍԷՐ

Պու կիճէ գօնսէրիմիզ իճրա իտիլմիշ տիր, նասըլ քի վատ պուեուրմուշլար իտի, տէվլէթլու Արիֆի բաշա հազրէթլէրի թէշրիֆ իթմիշլէր, վէ շակիրտան իւզէրինտէ միւշահէտէ իյլէտիքլէրի թէգատտիւմտէն տօլաեը իղհարը մէմնունիյէթի աղիմէ իյլէնէրէք, աճիզլէրինի թէշվիգ իլէ, պատիւ թէշէքքիւր վէ իֆթիխարըմըզ օլմուշլար տըր ։

Շու ճէմիյէթտէ, վագըա խայլի միւթէալէր վէ մուաղզամ զաթլար վէ միւհթէրէմ ֆամիլեալար թէշրիֆէ րաղպէթ իլէ հազըր պուլունմուշլար տըր, լաքին թէշրիֆլէրի մէմուլի գավիտէն պուլունան չօգ զաթլար պիրէր սէպէպ իլէ թէշրիֆ իտէմէտիքլէրինտէն, մահզունիյէթիմիզի մուճիպ օլմուշլար տըր ։

Կէրչի լօճալարտա միգտարի քիֆայէտէ ճէմիյէթ պուլունմուշ իսէ տէ, աշաղըտա րէքք աղ հազըրուն կէօրիւլմիւշ տիւր ։

Պու հալին սէպէպի պիղճէ, պուտէֆա ֆիկաթլարճա էհվէնիյէթ վար տըր, չօգլար իչին տավէթէ հաճաթ եօգ տուր միւլահազասըյլա, պիլէթ վէ տավէթնամէ կէօնտէրմէմէմիզ օլմուշ օլմալը տըր, պիզ պու միւլահազամըզտա եանըլմըշըզ տըր, չիւնքի պիր աէտտ հիւքմիւնէ կէչմիշ օլտուղունտան, էյիտէն իպքաթ օլտուգ քի, պիյիւք քիւչիւք, հէրքէս տավէթէ պէքլէմէքտէ, վէ հաթթա պագըլար տախի կիւճէնմէքտէ տիրլէր ։

Պիր իքինճի սէպէպ տախի, պիզ բէք կիճ գայըրշ օլուպ, պու սէնէ բէք չօգ գօնսէր վիրիլտիկինտէն, արթըգ հէրքէսէ աղըր կէլմէսի օլմալը տըր ։

Կէրէք գօրօլար վէ սօլօլար, վէ կէրէք բիեանօլար, կիւզէլճէ իճրա իտիլմիշլէր իսէ տէ, զաթէն եարըմ սաաթ գատար կիճ պաշլանըլտըղըմըշ օլուպ, վէ վագըթ միւսաատէ իթմէտիկինտէն պիր իքի բարչա տէրք օլունմուշ տուր ։

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻՈՅ ԳԵՐԵԶՄԱՆ

(Խմբագրութիւն Արարատ ամսագրոյ)

Հռչակաւոր Մեծաստանն սրբոյն Ըստաթէի]առաջնորդ՝ որ Սիսական աշխարհի՝ դարաւոր ժամանակաց հետէ կարծանմանց ազգային հնագոյն Պատմութիւն, երբև կոթող մի պարծանաց հնասէր արգոյ ճանապարհորդ.ք թէ մեր ազգայիններէն և թէ օտարներէն, երբ մուտ գտնել են յայս աշխարհ Սիւնեաց բազմաթիւ և անհամար հնութեանց նուիրական նշխարաց՝ պատկառելի և կարեկից այցելութիւն մի անել, ուր որ ականբև կը բացուին այցելուաց առաջին երբեմն սիրալի հանդէս կրօնի և ճշմարիտ Աստուածպաշտութեան և աննուաճելի արիական կորովութեանց դիւցազն Նախնեաց մերոց Պայազատաց, և երբեմն տխուր տեսարան գործոց Պարսկական դըօշակի. բայց քան զամենն՝ պատուելի ճանապարհորդ.ք հարկաւոր են համարել նախ այց ելանել սրբոյ Մենաստանիս և իւրեանց մտադրեալ գործերն ատ ոեղէն սկսել, ականատեսութեամբ ճշդիւ համաքաղդատութիւն անել պատմական սաուգութեանց, ղորս ուղիղ է՝ զի լսած են և է՝ զի կարդացած այլ ճանապարհորդների գրուածները ։

Ներկայ տարւոյս մէջ շնորհ ունեցայ ընդունել ի սուրբ վանս մի պատուելի հիւր Գերմանացի ճանապարհորդ Ջելդելսկի ազգանուն, որ իւր անձը նուիրելով պատմական հնութեանց անցելոյ՝ կաշխատէր ամենաճիշդ տեղեկութիւններ ժողովել զանազան ազգաց վրայօք, որոնք կարող էին իւրեանց հանդիպել, բայց առաւելապէս ճիգնթափ եղած էր ամենասայդ տեղեկութիւն ունենալ Հայոց ազգի անցեալ դարերու՝ նոյն և ներկայիս ազգային սովորութեանց, քաղաքական անցից և կենաց և եկեղեցական արտօնութեանց, որով և այդ պխեաւմաղդաւէր բուռն եռանդեամբ ամենաօգտակար ծառայութիւն մի անել, առաւելապէս Հայոց ազգին, որոյ փառաւոր Հայրենեաց հնութիւնքը անցելոյն փոշիներուն մէջէն զանելով՝ ըստ կարելոյն կենդանացնելու չարժումն տալ նոցա, այս իւր ճանապարհորդութեան պատմական ոսկեղօծ էջերը շարահիւսելով՝ Հայկազեան դիւցազների պանծալի գործոց յիշատակներովն՝ իբրև փունջ մի գեղեցիկ անուշահոտ ծաղկանց նուիրել լուսաւորեալ Եւրոպիոյ ։ Շնորհակալութիւն յանչափս այս մեծ մարդոյն ։

Պարոն ճանապարհորդն՝ ինչպէս տեսի, իւրեան ձեռնարկ ունելով յառաջ քան զինքն՝ ճանապարհորդների գրուածներն՝ ինքն ևս ըստ այնց կուղղէր և կշարունակէր իւր ստորագրութիւնը, այնու ամենայնիւ երբէք զանց չէր առնել մանրաքննին խուզարկութեամբ կրկին և կրկին ամեն մի կաբևոր առարկայն առ տեղեան ստուգել, թերին լրացնել, վրիպակներն ուղղել ծանօթութեամբ, նորանոր յաւելուածներ շատացնել պատմական ամենաճիշդ տեղեկութեամբ, և երբեմն նոյն գրուածքներէն տեղեկութիւն քաղելով, որոնք գլխաւորապէս Հայոց եկեղեցականութեան և ազգայնութեան կվերաբերէին, զանազան հարցեր կառաջարկէր ինձ և կխնդրէր ստոյգ և բաւարար պատասխանի.ք. որպիսի հարցմունքներն Պարոնին բոլորովին օտարոտի էին, անլուր և միանգամայն ներհակ ոգւոյն հարազատութեան Հայ պատմագրութեանց. բայց ինչպէս նա պատմեց ինձ և բացատրեցաւ, որ այն աններելի սխալմունքներն յառաջացած են վանուցս ժամանակին գտնուած բնիկ տեղացի ոմանց հոգևորականաց անհմուտ պատմութիւններից, որ այնուհետև ոչ այնքան լռուն.ք էր մեզ մեղադիր լինել օտարականներին՝ որքան մերոց, որովհետև Պատմութիւնը Հայոց է և պատմիչներն Հայ հոգևորականք. բայց բարեկամաբար խորհուրդ կուտայի դոցա, մինչդեռ իրենք անդրասէր էին և չունէին հմտութիւն որ և իցէ գիտութեանց, և եթէ իւրեանց անձնասիրութեանցը դիպողական չէին համարել՝ բարւոք էր, եթէ այնպիսի բանախօսղ հետաքրքիր անձանց հարցմանց հանդէպը իւրեանց պատասխանիքն սովորաբար լինէր «չգիտեմ» բառը, որով թէ զիրենք և թէ զմեր պատմութեանց հարազատութիւնը կազատէին օտարների աններելի զրպարտութիւնից ։ Թողնելով ընդարձակօրէն նկարագրելն նորա ամեն մի օտարոտի հարցմունքներն և իմ դդուշաւոր պատասխանիքը՝ որք գուցէ, ձանձրութիւն պատճառեն բանասիրաց կտրիպիմ յառաջ բերել առտանօր նորա աններելի սխալ տեղեկութիւններից մինը որ ունէր ի գէմս մարմնոյ սրբոյն Գրիգորի Տաթևացւոյ, որոյ ամփոփեալն վանացս մէջ խօսաւ կըստէր և կհերքէր հետևեալ փաստիւք, զորս առել բարեհաճեցաւ ։

Պաղըսը բաղար իրթէսի

Տփխիսի Ընտանեկան տումարին հեղինակ ազնուահի տիկին Ս. Ա. Նրիցեանց՝ Տփխիսի կուսանաց վանքին վրբրայ հետևեալ կարևոր տեղեկութիւնը ղրկած ըլլալով ՚ի Կ. Պօլիս իւր մէկ բարեկամուհւոյն, արժան կը համարինք Լրագրոյս միջոցաւ ալ հրատարակել ։

«... Այս անգամ կուզեմ նկարագրել քեզ մի տխուր հանդէս, որ տեղի ունեցաւ անցեալ օրերս Թիֆլիզի մէջ ։ փետրվար 11ին կատարուեցաւ քաղաքիս Հայ կուսանաց մայրապետին փառաւոր յուղարկաւորութիւնը ։

Հանգուցեալ Գայիեանէ մայրապետը վճարեց իւր մահկանացու քեանքը 79 տարեկան հասակում ։

Գեռ եւս երախայութեան ժամանակը մտնելով կուսաստանը՝ կարելի է ասել իւր բոլոր կեանքը անցուցած էր յիշեալ մենաստանին մէջ, ուր 36 տարի շարունակ մայրապետութեան պաշտօն կատարած էր ։

Հանգուցեալը Հայկազուն իշխան Բեհբուտեանց ցեղէն՝ և ամենաքեանց

յայտնի Բարսեղ Ցովհէփեան Բէհբուտեանց քաջ զօրավարին քոյրն էր ։

Նախ քան յուղարկաւորութեան հանդէսը նկարագրելը՝ հարկ կը համարիմ մի քանի խօսք ասել Թիֆլիզի կուսանաց անապատի հիմնարկութեան մասին, որն որ բոլորովին անծանօթ է մեր տաճկահայ հասարակութեան ։ Ըստ ոմանց ԺԴ. և ըստ ոմանց ԺԶ. դարէն 'ի վեր վերափոխուած է 'ի Թիֆլիզ Բէհբուտեանց ընտանիքը։ Խօջայ Բէհբուդ անուանեալ սոցա ազգապետը մի նշանաւոր դեր էր խաղում Պարսից և Վրաց քաղաքականութեան մէջ ։ Սա քաղաքիս Հաւլաբար անուանեալ արուարձանի մէջ մի վանք կը կառուցանէ, որն որ իւր անուամբ մինչև ցայսօր կը կոչուի Խօջի-վանք. այս վանքը այժմ Հայոց ընդարձակ գերեզմանատան մէջ կը գտնուի և Բէհբուտեանց ցեղին հանգստարանը կը համարուի ։

Անցեալ դարու սկիզբներէն ի վեր Բէհբուտեանք Վրաց թագաւորներին նշանաւոր ծառայութիւններ մատուցած են և փառաւոր պաշտօններ վարած ։ Բէհբուտեանց ընտանեաց անդամներէն մէկը՝ Մելիք Աշխարբէկ՝ Պարսից Շահի սիրելին լինելով, Նոր Ջուղայի Հայ գաղթականութեան կառավարիչ կը նշանակուի ։ Այս տեղ Աշխարբէկ կը ծանօթանայ Հայոց կուսանաց անապատի խիստ կենացը հետ, և հաւանելով վանքին մաքուր և առաքինի ընթացքը, միտքը կը դնէ Թիֆլիսի մէջ ևս հաստատել այսպիսի մի վանք, բայց 1727 թուին Ցաճկաց Թիֆլիսի վրայ յարձակուած ժամանակ, Աշխարբէկ Վրայուոց բանակին մէջ գտնուելով կ՚սպանուի, և այսպէս կը զրկուի իւր ցանկութիւնը 'ի գործ դնելուց ։

Աշխարբէկի անդրանիկ որդին, Մելիք Աղան, որն որ ընկերացած էր Նատիր-Շահին՝ մինչև Հնդկաստանի սահմանները և ստացած էր Միրի-Շիքար-բաշիի աստիճանը, իւր հօրը ցանկութիւնը իրագործելու համար հրաւիրեց Ջուղայից 'ի Թիֆլիս երկու կոյս և իւր սեփհական տանը մէջ շինեց նոցա համար մի մատուռ և ժողովեց մի քանի աշակերտուհիք ։

Երբ որ կուսութեան նուիրվող օրիորդաց թիւը բաւականին շատցաւ, այն ժամանակ Բէհբուտեանք իւրեանց տան եզին՝ լեռան վրայ կառուցին մի եկեղեցի յանուն Սրբոյն Ստեփաննոսի, շինեցին մի քանի խուցեր և պատեցին պարսպով, և հիմը դրին քաղաքիս կուսանաց անապատին՝ որն որ մինչև այսօր կայ ։

Մեծատուն Թիֆլիզեցիք, և մանաւանդ Բէհբուտեանք, զանազան նուիրատուութեամբ և ողորմութեամբ պատուեցին այս հիմնարկութիւնը ։ Այս կուսանաց կեանքը խաղաղ անցնում էր մինչև 1795 թուականը, այսինքն մինչև Աղա-Մահմադ-խանի Պարսից Շահի Թիֆլիսի աւերելը ։ Թիֆլիսի բնակչաց սարսափելի աղաղակը թափանցեց մինչև վանքի խուցերը և 27 մատաղահաս կոյսերը պարտաւորեցան շտապով փախչիլ Պարսից ձեռքէն այրուող քաղաքէն և ապաստանիլ Կովկասի լեռները, ուր տեղ սաստիկ նեղուեցան ցրտէն և քաղցածութենէ ։ Բանի մի ժամանակէն յուսահատ կոյսերը այն տեղաց ևս փախան և գնացին 'ի Ղզլար և հաստատեցին իրանց համար նոր վանք ։ Իսկ երբ վերահաստատուեցաւ 'ի Թիֆլիս՝ կոյսերէն ոմանք ցանկացան վերադառնալ իւրեանց հայրենիքը, իսկ ոմանք միայն 'ի Ղզլար՝ ուր տեղ ևս կը գտնուի կուսանաց վանքը մինչև այսօր ։

Ներկայ ժամանակս Թիֆլիսի յիշեալ մենաստանի կուսանաց թիւն է 17. սոցանից 14ը աւագ սարկաւագուհիք են, որոնք իրաւունք ունին պատարագի ժամանակ Ս. Սկիհ դուրս բերել, Աւետարան կարդալ և սպասաւորութիւն անել, և երեք դպրուհիք, այսինքն դեռ չօծուած կուսացուներ ։ Այս կուսանք Թիֆլիսի ամեներևելի ընտանիքներէ են, ինչպէս օրինակ Բէհբուտեանց, Արղութեանց, Բէգթաբէկեանց, Արամէլիքեանց, Ամատունի, Ղօրղանեանց, Լօռիս-Մելիքեանց, Խօջայ-Մինասեանց, Խուբեանց, Թաչիրեանց, եայլն և այլն ։

Ըստ կանոնադրութեան՝ վանքին մէջ կընդունուին մի միայն յօժարակամ և խելահասութեան հասած օրիորդք ։ Պառաւցած աղջիկներ, կամ որբևայրիներ ընդունելի չեն։—Դպրուհիք կուսանին Հայերէն լեզու, կրօն և եկեղեցական պատմութիւն, և երեք չորս տարի մնալով, վանքի միաբանուհեաց կենցաղավարութեանը կը ծանօթանան և յետոյ կօծուին սարկաւագուհիք, եթէ միայն իրանց կարող կը դատեն Քրիստոսի հարս լինելու և նորա ծանր լուծը սիրով տանելու ։ Օրիորդի ծնողքը սովորաբար նուիրում են վանքին այն գումար, որն որ սահմանած էին տալու նորան իբր հարսանեաց օժիտ ։

Վերոյիշեալ գումարը պէտք է միանոյ վանքի մայր գումարին, որոյ տոկոսօք կը կերակրուին և կը հագուին կուսանք ։ Միաբանուհիք չեն կարող վանքից դուրս գնալ առանց մայրապետի գիտութեան, նոյնպէս նամակ գրել կամ ստանալ մինչև անգամ ամենամօտ ազգականից ։ Միաբանուհիք մի սեղանատան կը ճաշեն, նախագահութեամբ մայրապետի. դպրուհիք կը ծառայեն, զի թոշակաւոր աշխարհական աղախիններ չունին ։ Հերթով տնտեսութեամբ կը պարապին, միակերպ կուտեն, միակերպ կը հագուին։ Միաբանուհիք որքան որ երկար ժամանակ հիւանդութիւն կրեն, միշտ քոյրական խնամք կը գտնեն իւրեանց ընկերուհիներից, և երբոր մեռանին հանգիստաւոր թաղում կունենան։ Նրա մահուանից յետոյ ծնողք՝ կամ որ և իցէ մօտ ազգականք՝ իրաւունք չունին բերած օժիտը վանքից յետ պահանջելու ։ Մայրապետը երկու օգնական ունի, որոնց օգնութեամբ վանքի մուտքի և ելքի հաշիւը կը պահէ, և տարուայ վերջը վիճակաւոր առաջնորդին հաշիւ կտայ ։ Գովելի է այս կուսանաց անարատ և անբիծ վարքը, ամենուն սիրելի պատուելի և յարգելի են իւրեանց քաղցր բնաւորութեամբը. եթէ կուսանաց կամ դպրուհեաց վրայ նկատուի մի անվայել ընթացք, խիղճն մայրապետի կզմանէ մէկ կամ երկու անգամ ազդարարութիւն կը լինի, իսկ երրորդ անգամին կտրտաքսուի միաբանութենէ՝ իբր անարժան անդամ, և բերած օժիտը կը վերադարձուի իրան. սակայն այսպիսի օրինակ սակաւէն չէ պատահած ։

Հեռաւոր Թռչուն
(Մասիս)

———

Ծու ամինեքի հաւատալէր Մեղու Հայաստանի ղալէմ սահիպլերինա օղունմուշ աւեր ։

Վերջին ժամանակներումս «ծաղիկ» հիւանդութիւնը շատ է տարածուել Ախալցխայում ։ —Բաւական մանուկներ կոտորուեցան այդ հիւանդութիւնից ։ —

—Բաղուից պ. Անանունը գրում է մեզ, որ այնտեղ փետրվարի 23–25 սաստիկ ձիւնախառն քամի է եղել ։ Շատ տներ ձիւնով ծածկվել են, այնպէս որ անկարելի է եղել դուրս գալ տանից ։ Ձիւնը եղել է միայն քաղաքում և նորա շրջակայքում ։

—Երևանից մեզ գրում են, որ Ալէքսանդրապօլից այնտեղ տեղափոխուել է կարմրուկ հիւանդութիւնը, որ տարել է շատ զոհեր. պատահած են եղել ընտանիքներ, որոնցից մի օրուան մէջ մեռած են երեք հոգի ։ Բժիշկ պ. Տէր Գրիգորեանցը ջերմ աշխատութեամբ նպաստել է հիւանդներին օգնութիւն հասցնելուն ։ Այդ կարմրուկ հիւանդութիւնը, ինչպէս մեզ գրում են, նոյնպէս տարածուած է Գօրիում և շատ զոհեր է անում ։

—«Նեդէլեայն» հաղորդում է, որ ներկայ ժամանակ Ռուսաստանում, գլխաւորապէս Պետերբուրգում, սարսափելի կերպիւ տարածվել են ժանտատենդը, կարմրուկ և ծաղիկ, որոնք նմանապէս տարածված են և նահանգներում ։ Թուանշանները հետաքրքրական են՝ այն է 10,000 մարդիկ ժանտատենդից պառկած են հիւանդանոցներում, ուրեմն 70 բնակիչներից մէկը հիւանդ է ։ Եթէ աւելացնենք և այն, որ շատերը հիւանդանոցներ չեն մտնում, և շատերը բժշկվում են մասնաւոր հիւանդանոցներում, այն ժամանակը հիւանդների թիւը աւելի մեծ կլինի ։

—Գորու Երկսեռ ուսումնարանաց աշակերտուհիները և աշակերտները երեք օր արձակուած են եղել վառելափայտ չունենալու պատճառաւ ։ Հայ հասարակութիւնը գրգռուելով այս բանից՝ ժողովուել է և պահանջել է պ. պ. հոգաբարձուներից հինգ տարուայ հաշիւը ։

—Ճշմարի՞տ է, որ Աժդարխանի մի քահանայ ժամանակաւոր արգելվել է պաշտօնից այն պատճառաւ, որ մի այրի կնոջ հաւատացրել է որ նա պատարագ է մատուցել նորա ամուսնու յիշատակին, այն ինչ քահանայի ասած օրը այն եկեղեցում ամենևին պատարագ չէ մատուցված ։

—Պ. Բզնունին հաղորդում է Ախալցխայից ։

«Փոքր-Ասիոյ սովատանջ Հայ եղբարց նպաստելու համար Ախալցխայի մէջ, հոգևոր իշխանութեան կարգադրութեամբ, ջերմ ժողովարարութիւններ են լինում. —Քաղաքիս Հայ թատրոնասէրների խումբը նոյն նպատակի համար փետր. 18 ին և 19 ին Սրբայջորդի թոյլտուութեամբ Կարապետեան ուսումնարանի դահլիճում մի ներկայացում տուեց ։ —Պիեսներն էին Մոլիերի «փարսնեան» կատակերգութիւնը և «Վա՛յ իմ կորած ջիտուն ոսկի» վօդեվիլ, խաղը յաջող էր, շատ կենդանի և բնական էր, մանաւանդ պ. Ալչեանցը իւր դերերում երկու պիեսներումն էլ, որոց վերջինում նա խաղում էր, կնկայ Սալամէի դերը. —Ներկայացումից գոյացած արդիւնքն եղաւ 104 ռուբլի 27 կ. որից 24 ռ. 27 կ. ծախս լինելով՝ մնացել 80 ռուբ. թատրոնասէրների խումբը փետր. 28 ին ներկայացրեց տեղւոյս հոգևոր կառավարութեանը նշանակեալ տեղն հասցնելու համար ։ —

———

ՍԱԼՆԻ ՄԻՒԶԱՅԻՏԻ.

Ալաֆրանկա ապրիլ 9 տա եօլէտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 4 տէ վէ ապրիլ 11 բազար կիւնիւ սապահըն սաաթ 11 ինտէ վէ լազըմ կէլիրսէ ֆէրտասը կիւնիւ կէլէրտէ, Պէյօղլուտա Ցօղրու եօլտա Աղա ճամի ճիվարընտա, Քէօշէ օղլու Ցակոբ էֆէնտինին քէպիր խանէսի գարշըսընտա վագը 160 նիւմէրօլու պինատա Ձին վէ Ճաբօն ֆաղֆուրի կիւզէլ գապլար վէ պունլարըն իչինտէ պիր մէթրօ 60 սանթիմէթրօ պօեունտա 3 չիֆթ վէ պիր մէթրօ 50 սանթիմէթրօ պօեունտա 5 չիֆթ գապ վէ պէօյիւք քիւչիւք սայիր գապլար վէ չայ թագըմլարը վէ թապագ վէ լէգէ սուֆրալար վէ թունճտան մամուլ սայիր էշեալար վէ զայրիհիւմ մէզատա չըգարըլըբ սաթըլաճագ ։

Թէլլալ
Է ՏԸ ԳԱՍԹՐՕ

———

ԻԼԱՆ

Եվրագը սաճիճէ խարէճի իչին միւպաեաալնա լիւզում կէօրիւնէն պին թօբ ինկիլիզ քէթէն, վէ պէշ պին թօբ չիֆթէ բավիեա վէ պին պէշ եիւզ թօբ սիլինտըր պաթթալ քըտղըրըն միւնագասաալնա իշպուճմարտըն եիրմի եէտինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ պէտ վէ միւպաշէրէթլէ չէհրի նիսանըն իչիւնճիւ բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթ իսի վէրիլմէք իւզրէ օլտուղունտան իթասընա թալիբ օլանլարըն մէճլիսի բուսուսմաթա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

291 մարտ 25 վէ
292 սէֆէր 29

———

ՏԷՖԱ ԵԻԻՋՏԷ ԵԻԿԻՐՄԻ ՊԷՇ ԹԻՆՋԻԼ

Իշպու պահար մէվսիմինտէ Ամէրիգան մաղազասընտա եարըլաճագ օլան Ճամէքեան վէ ունմէկիւահէքէ էէր աչըլմագ իչին Ս. Մ. Մինասեան վէ Գում. քէնարի մալէրինի վէ Լիթըլ Վանցէր թապիր օլունաճագ ամատա Ճէմի ախիրը մաքինալէրինի տախի եիւզտէ եիկիրմի պէշ թէնզիլ իլէ ֆիրուխթ իյլէհէճէքլէր, իշպու մարթ այըն իփթիտասընտան պաշլայարագ նիսանըն եիկիրմիսինէ գատար ։

Ալէա մատամիզօլ վէ ամէրիգան պէգլէրի, պէեազ վէ էամէր տախի մատամօզէլ, վէ թիւլիւ տախի, տէօշէմէլիք բէմիս վէ տամասքօ, սուֆրա պէզլէրի վէ բէշկիրլէր, էն ալէա վէ էնճայի ախիրը մաքինալէրի, կիւզէլ բէսմիլի թիմուր գարեօլալար վէ հէր չէշիտ պէեազ չինի թապագլար վէ սայիրէ վէ սայիրէ, ճիւմլէսի ալէլ ալէլ իյէ ֆիեաթլարի պալէա տէ պիր օլունան թէնզիլ իլէ ֆիրուխթ օլունաճագ ։

Եւլի պուլունան էրպապ սաթըշա իշպու թէնզիլ օլունմաճագ ։

Սահիպ Պոլիտա
ՆԱՐԱՊԵՏ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթայա Բէնճիմէնի բաղարընտա Նումէրօ 41 Իբրահ խանտա